

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan puheenjohtaja: kaikki järjestöt ovat arvokkaita ja tarvitsevat tukea varainhankintaansa

Suomen hallitus neuvotteli vuosien 2025–2028 julkisen talouden suunnitelmasta 15.–16. huhtikuuta niin sanotussa kehysriihessä. Riihen jälkeen julkistettiin liuta päätöksiä, mukaan lukien lahjoitusten verovähennysoikeuden laajentaminen ja valtionavustuksiin kohdistuvia lisäsäästöjä. Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan (KANE) puheenjohtaja Taina Susiluoto toivoo, että verovähennysoikeuden laajentamista kiirehdittäisiin jo vuodelle 2025, ja että eri sektorien järjestöjä kohdeltaisiin yhdenvertaisesti.

Hallitus päätti kehysriihessään, että järjestöille osoitettavien lahjoitusten verovähennysoikeutta laajennetaan vuoden 2026 alkuun mennessä nuoriso-, liikunta-, urheilu- ja eräille lapsijärjestöille. KANEn puheenjohtaja Taina Susiluoto lähettää hallitukselle kiitokset tärkeästä linjauksesta. Susiluoto kuitenkin vaatii, että verovähennyksen laajennus tulisi koskemaan kaikkia yleishyödyllisiä yhteisöjä sektorista riippumatta.

– Kaikki järjestötoiminta on arvokasta ja tulee tarvitsemaan varainhankinnan vauhdittamista näinä vaikeina aikoina. Lahjoitusten verovähennysoikeuden laajentamista tulee kiirehtiä jo vuodelle 2025, kun valtionavustusleikkaukset iskevät toden teolla päälle. On valtionkin intresseissä vauhdittaa lahjoitusten saamista tilanteessa, jossa valtio on vetäytymässä kansalaisjärjestötoiminnan tukemisesta, mutta samalla se tarvitsee yhä enemmän kansalaisjärjestöjen tuomia hyötyjä yhteiskunnalle. Järjestöjen kassoihin tarvitaan kipeästi ja ripeästi lisäeuroja, kannustaa **Taina Susiluoto**, KANEn puheenjohtaja ja Suomen Olympiakomitean toimitusjohtaja.

Järjestöjen yleisavustuksia ja autonomiaa tulee suojata leikkauksia kohdennettaessa

Hallitus päätti kehysriihessään myös uusista leikkauksista valtionavustuksiin eri hallinnonaloille, mikä on järjestöjen ja niiden kohderyhmien kannalta erittäin valitettava päätös. Järjestöjen on vaikeaa reagoida hallitusti nopeasti jyrkkeneviin leikkauksiin, joten kaikki kädenojennukset tulevat nyt tarpeeseen. KANEn puheenjohtaja kiittää kehysriihen päätöksestä, jonka mukaan valtionavustuskäytänteitä ja valtionavustuslakia uudistetaan. Päätöksen tavoitteena on samalla painottaa valtionavustustoimintaa yleisavustuksiin hankeavustusten sijaan. Susiluoto toivoo, että kehysriihen positiiviset päätökset tulevat huomioiduksi myös pian hyväksyttävässä kansalaisjärjestöstrategiassa. Susiluoto vetoaa, että myös kunnat ja hyvinvointialueet kehittäisivät avustuksiaan samaan suuntaan.

– Yleisavustukset mahdollistavat järjestöille riittävän autonomian päättää omasta toiminnastaan ja kehittää sitä, ja siksi järjestöille myönnettävistä yleisavustuksista tulisi säästää niin vähän kuin mahdollista, kun leikkauksia kohdennetaan. Leikkaukset tulee toteuttaa demokratian ja avoimen hallinnon periaatteita kunnioittaen, siis järjestöjä ajoissa osallistaen ja kuunnellen. Rahoittajan tulee myös kunnioittaa järjestöjen omia rakenne-, palvelu- ja tehostamisratkaisuja, jos kentällä päädytään omaehtoiseen yhdistämisiin tai yhteistyön tiivistämiseen. Olisi myös paikallaan harkita järjestöjen tehostamisratkaisuiden tukemista tässä aikapaineisessa sopeutustilanteessa, Susiluoto painottaa.

Susiluoto pitää tärkeänä, että valtionavustustoimintaan liittyvää byrokratiaa puretaan, avustuskäytäntöjä yhdenmukaistetaan ja digin sekä datan mahdollisuuksia hyödynnetään. Esimerkiksi monivuotisten yleisavustusten myöntäminen ja käytäntöjen yhtenäistäminen lisääisivät vaikuttavuutta sekä parantaisivat tuottavuutta, kun hallinnollinen taakka kevenisi.

Suomen tulee valita läntinen tie ja vahvistaa demokratiaa

Järjestöt tuottavat yhteiskuntaamme valtavan määrän osallisuutta, hyvinvointia ja kriisinkestävyyttä. Samalla järjestöt ylläpitävät demokratiaamme muun muassa tuomalla ruohonjuuritasolta näkökulmia julkiseen keskusteluun ja päättäjien tietoon sekä kasvattamalla aktiivisia kansalaisia. Valtionavustuksilla vivutetaan valtavaa vapaaehtoisten joukkoa, jotka tuottavat vuosittain 3,2 miljardin euron¹ edestä arvoa yhteiskunnalle. Suomalaiset haluavat auttaa ja osallistua vapaaehtoistyöhön. Järjestöjä tarvitaan koordinoimaan ja kehittämään vapaaehtoisten osallistumista, koska itsestään se ei tapahdu nyky-yhteiskunnassa.

– Järjestöt ovat yksi suomalaisen demokratian kulmakivistä. Valtion ja järjestöjen suhde on perustunut kumppanuuteen, ja olemme pitkään tehneet tietoisien arvovalinnan sekä halunneet tukea järjestöjä julkisin varoin. Byrokratian lisääntyessä ja rahoituksen laskiessa on riskinä, että rapautamme järjestöjen toimintaa ja sitä kautta demokratiaamme sisältä käsin. Olemme turvallisuuspolitiikassa valinneet läntisen tien – tehkäämme sama demokratiaa vahvistavan kansalaistoiminnan osalta, vetoaa Susiluoto.

Taina Susiluoto

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan puheenjohtaja

Lisätiedot:

KANEn puheenjohtaja Taina Susiluoto, taina.susiluoto@olympiakomitea.fi, +358 50 331 9832

Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunnan (KANE) tarkoituksena on kansalaisyhteiskunnan ja viranomaisten välisen yhteistyön edistäminen. KANEn visiona 2022–2026 on autonominen ja elinvoimainen kansalaisyhteiskunta kaikille. Neuvottelukunta toimii oikeusministeriön yhteydessä.

¹ Kansalaisareena ry:n tiedote 25.5.2023. [Uusi laskelma: Hyvinvointia lisäävän vapaaehtoistyön arvo on Suomessa lähes 3,2 miljardia euroa vuosittain.](#)